

ЛИСТОПАД 2018/2019 р.

3

ВЕСЕЛКА

ЩОМІСЯЧНИЙ ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

Розмалюй.

ДИВОВИЖНЕ ЯВИЩЕ – ПАДОЛИСТ!

Ви і влітку не могли відвести погляд від різнобарвного вбрання дерев, а що вже – після пензля неперевершеної осені-малярки! Відкладімо на якусь часину всі клопоти, увійдімо в неповторну майстерню, стишмо ходу перед вершинними витворами року.

Поспішаймо до лісу!

Може, в нинішньому році це остання нагода? Бо хто може напевне вгадати, коли обважнілі хмари надовго закриють уже стомлене сонце, скільки дощів, снігів, заморозків, ожеледиць, недоречних відлиг доведеться нам перебути, поки натруджена земля порине в білий сон-спочинок.

Леся Пилип'юк Де поділася капуста?

На городі біля тину
Стеріг Зайчик капустину –
Від Лисиці та Вовків:
Щоб хтось, бува, не з'їв!..
Оченят він не стуляв –
Так старанно пантрував!
Та на ранок біля тину
Десь не стало капустини...
Де поділася вона –
Вже ніхто тепер не зна!
Тільки Зайчик-наглядач
Щось роздувся, наче м'яч...
Може знають читачі,
Що ж то сталося вночі?

На обкладинці журналу ілюстрація Юрія Галіцина до української народної казки «Котигорошко».

Галина Малик Гречний Петрик

Їхав Петрик по стежині
На вербовій хворостині.

На шляху мене зустрів –
У сідельце посадив.

– Мчи, мій коню, швидко-швидко!
В дитсадок спішить сусідка.

Іван Мацінський (1922-1987) – український письменник Словаччини.

Іван Мацінський Зимній переддень

Висить світанком тьмяним мливо,
у південь сивина тремтить:
мороз обходить землю сиво –
зима зубами скреготить.

Чого чекати в млі осінній,
давно завали поле жде,
і все в пустельній широчині
під інше небо світ іде.

Ще не сніг, та сніговиця
уже на хмарах снігових
близько час, як біла криця
складе свій дім з просторих криг.

Петро Перебийніс Хитрий Буратіно

Галя виросла під осінь.
Вже читає по складах.
З Буратіно довгоносим
На каштанчик погляда.

Він гойдається, мов зірка,
В золотинках порошин.
Галя тягнеться до гілки:
«Буратіно, поможи!».

А хитрющий Буратіно
Ніс у землю – і мовчок!
Бо колючий і противний
Той зелений «їжачок»...

Чи знаєте ви, що...

Цікаве про сон

- ✿ За своє життя людина витрачає на сон приблизно 25 років, тобто третину від усіх прожитих літ.
- ✿ Протягом місяця ми спимо 240 годин, протягом року – 2920, тобто 120 днів.
- ✿ Без сну людина може протриматись близько 60 годин.
- ✿ Хочеш швидко заснути – поклади біля себе яблуко. Його запах розслаблює і заспокоює.

Ірина Мацко

КОЖНЕ ЗВІРЯТКО

Кожне звірятко
Має родинку:
Тата, Матусю,
Гарну хатинку.

Кожне звірятко –
Мила тваринка.
Тішиться всім,
Наче дитинка.

Кожне звірятко
Можеш любити,
Дбати про нього,
Вірно дружити.

Українська стрічка увійшла до рейтингу найкращих неангломовних фільмів

Німий документальний фільм режисера **Дзиги Вертова** «Людина з кіноапаратом» (1929) увійшов у список найкращих іноземних стрічок британської телекомпанії BBC.

209 кінокритиків з 43 країн розмістили картину на 73 сходинці рейтингу.

Фільм «Людина з кіноапаратом» не має сюжету. Показує сцени з життя Одеси, Києва, Харкова. Вертов працював над стрічкою на Одеській кінофабриці з братом-оператором Михайлом Кауфманом. В Москві задум режисера не підтримали через надмірну експериментальність.

Найкращим іноземним фільмом критики вважають стрічку японського режисера **Куросави Акіри** «Сім самураїв», зняту 1954-го.

До першої десятки також увійшли: «Викрадачі велосипедів», Вітторіо де Сіка, 1948, «Токійська повість», Ясудзіро Одзу, 1953, «Расемон», Акіра Куросава, 1950, «Правила гри», Жан Ренуар, 1939, «Персона», Інґмар Бергман, 1966, «8 з половиною», Федеріко Фелліні, 1963, «Чотириста ударів» Франсуа Трюффо, 1959, «Любовний настрій», Вонг Кар-Вай, 2000, «Солодке життя» Федеріко Фелліні, 1960.

Читання продовжує життя і знімає стрес

Книга допомагає швидше засинати і краще висипатися. Люди, які читають більше 30 хвилин у день, живуть довше ніж, ті хто цього не робить.

Такі висновки зробили фахівці Єльського університету,, Дослідження тривало протягом 12 років. За цей час вдалося встановити, що для того, щоб досягти максимального результату для здоров'я, читати необхідно не менше 200 хвилин у день.

У такому випадку, корисна звичка допоможе впоратися зі стресом і захистить від різних хвороб. Наприклад, на 40% знизить ризик інфарктів та інсультів, а також на 68% знизить тривожність.

Особливо читання важливе для літніх людей. Воно підтримує їхній мозок у тонусі і знижує ризик розвитку слабоумства.

Проводити час із паперовою книгою перед сном, також виявилось корисною звичкою, яка допомагає швидше засинати і краще висипатися.

«Подорож, як велика наука і серйозна наука, допомагає нам знову знайти себе.»

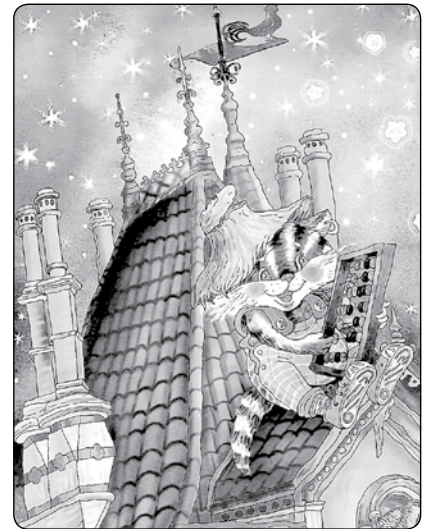
(Альбер Камю, французький письменник, у 1957 році отримав Нобелівську премію за літературу).

У СВИТИ КАЗОК

Дітям українські народні казки потрібні – як духовний хліб, що, як і хліб насущний, ніколи не придається. Споконвіку народ плекав і передавав нащадкам дивовижні мрії про непереможність добра, правди, про щасливе життя. Адже завжди, в усі часи, як писав один із перших дослідників українських казок вчений – філолог Олександр Потебня, потреба народу в щасті, достатку, благополуччі має задовольнятися хоча б у мріях. В українські казки відобразилися світогляд народу, його морально-етичні й естетичні принципи, педагогічний геній, багатовіковий досвід виховання підростаючого покоління.

Лисяче серце (Українська народна казка)

Ходив старий Лис берегом річки й, хапаючи малих рибок, складав їх у торбу. Побачили те великі риби й розлютилися. Попливли вони до свого короля по пораді. Правитель вислухав і каже:

– Затягніть рудого у воду та приведіть на саме дно річки. Ми заберемо в Лиса серце та станемо такі ж мудрі, як і він.

Підпливли дві великі риби до берега, зупинилися біля старого мисливця та й кажуть:

– Шановний Лисе, Вас запрошує до підводного царства наш король. Чи не погодилися б відвідати правителя?

– А чому б і ні! – відповідає Лис. – Якщо повезете, то з радістю.

Усівся він найбільшій рибині на спину та й рушили. Дорогою рудий цікавиться:

– А чи не знаєте, чого це мене Ваш король запросив?

– Звісно, що відомо, – захитали хвостами риби. – Правитель казав, якщо заберемо Ваше серце, то станемо такі ж розумні.

– Е, коли так, то вертайте назад, – зупинив лускатих

Лис. – Я ж своє серце вдома залишив! Швиденько збігаю та за хвилинку принесу.

Повернули риби назад, зіскочив рудий на берег і каже: – Які ж ви дивні? Хіба хтось може ходити без серця?

Зрозуміли риби, що Лис їх перехитрив, але вже було пізно.

Євген Гуцало

Рак

Заховався рак у мак.

І сидить у маці рак.

І не видно, бо той рак,

Теж червоний, як той мак.

Леся Пилип'юк

Котик зорі рахував

(Віршована казочка)

Каже Котик: «Нудно
По дахах стрибати!
Краще в небі зорі
Буду рахувати».

Як зачули Миші –
Нумо кепкувати:
«Чи ти з глузду з'їхав?!
Чи ти впав з загати?..

Рахувати зорі –
Ще й на рахівниці?!
...Ти би калькулятор
Попросив у Киці!»

Доки Кіт і Миші
Там вели дебати,
В небі заясніло,
Почало світати.

Виглянув з-за хмарки
Місяць-круторіг,
На плечі у нього
Здоровенний міх:

«Котику сіренький,
Ти мені пробач!
Я ж бо над зірками
Здавна наглядач.

І щоранку, друже,
Я збираю їх,
Щоб не розгубились,
В цей великий міх.

А як прийде вечір,
Сонце ляже спати, –
Приходь знову, Коте,
Зорі рахувати».

Даніела Гівешова-Шіланова

Пташенятко-намистечко Чіріклоро міріклоро

Дрітар Янко ходив по селах зі своїм сином Мишком. Одного разу їх застала ніч прямо в ромському селищі. Роми їх прихистили, нагодували хлібом і водою, ще й запропонували місце біля свого вогнища. З подяки за нічліг дрітар Янко їм наступного дня відремонтував усі дріяві казанки та миски. Мишко зразу ж встиг подружити з усіма хлопцями. Але найбільше подружив з дівчинкою, яку усі в селищі звали Пташенятко-Чіріклоро. Мабуть, дісталось їй таке ім'я тому, бо була вона дрібненькою і тендітною, мов пташенятко, а, можливо, тому, бо вміло так гарно, як пташенятко, співати. Дівчинка любила співати Мишкові пісеньку про пташечку, маленьку, немов намистечко. Минув тиждень, дрітар Янко збирався в дорогу. Мишкові не дуже хотілося залишати своїх друзів, але нічого не вдієш – їх чекав дрітарський шлях, а на ньому дрітарська робота. «Знаєш що, Чіріклоро, я подарую на пам'ять тобі пташечку з дроту і маленьку дротяну клітку для пташки. Щоб ти про мене не забула. Добре?» – сказав Мишко дівчинці Чіріклоро на прощання.

«Але ти ще до нас повернешся, правда?» – запитала Чіріклоро. «Безперечно, до вас повернуся», – обіцяв Мишко своїй подружці й побіг за татом. Дівчинці Чіріклоро залишилось на долоні мале пташенятко з дротиків. Воно виглядало, ніби його сплели з з м'якого мережива. Майже, як живе! Тільки не літало і не співало. Даремно йому співала пісеньку про пташечку, дрібну мов кулька з намиста. Пташенятко не ожило... Лише мило дивилося на дівчинку своїми дротяними очками. Чіріклоро засумувала. Вже не гралася зі своїми приятельками. Зі своєю пташечкою з дроту вибиралася на луку і там їй співала. Їй здавалось, що з її піснею насправді оживають її дротяні очка, що ось-ось і заспіває, що ось-ось і

замахне дротяними крильцями й полетить... «Ти знаєш, де мій друг Мишко», – промовляла до неї. «Ти зуміла б долетіти аж до нього...» – говорила і кидала дротяну пташечку високо над своєю головою. «Лети, лети! Покажи мені, де Мишко», – зверталася до пташечки. Та пташечка знову і знову падала у її розтулені долоні. Вона ж була тільки з дротиків. Дрітар Янко зі своїм сином Мишком вже ніколи не повернулися у ромське селище. Пройшли стільки доріг вздовж і впоперек світу, вперед і назад вели їхні стежки, та навіть якби й хотіли, вже ніяк не змогли пригадати, яка з них в'ється у селище, де живе дівчинка Чіріклоро.

Та Мишко не забув про свою приятельку. Мріяв про те, що одного разу йому все-таки вдасться виплести з дротиків справжню живу пташечку. Він вірив, що вона показала б йому дорогу, якою знову повернувся б до дівчинки-Пташенятка. Кожній дротяній пташечці, яку виготовив, робив ще й мале дротяне серденько, та перед тим, ніж покласти його у її груди, шепотів до нього пісеньку для своєї ромської подружки. Він сподівався, що, може, пісенька оживить дротяне серце пташечки... Дрітарю Янкові було жаль Мишка, бо знав, як сильно сумує за своєю приятелькою, тому, куди б не завітали, розпитував, чи не знають люди, де знаходиться ромське селище, в якому мешкають розумні роми і дівчинка Чіріклоро. Але ніхто не знав йому показати правильний шлях. Навіть ті, які за мапами знали увесь світ і дороги по ньому, не вміли зарадити дрітареві Янкові та його синові. Ромські селища не були на мапах позначені. За той час Чіріклоро виросла. Це вже не була ота малесенька мов пташенятко дівчинка, та ім'я за нею так і залишилось, бо ж була вона ніжною, милою, мов те пташенятко. І співала ще краще, ніж була

Даніела Гівешова-Шіланова (1952-2008) – словацька письменниця, у творчому доробку якої поетичні збірки, твори для дітей та молоді, драматичні твори, переклади та публіцистика.

маленькою. Не забула вона про свого друга Мишка. Коли її хлопці зі селища просили: «Іди з нами танцювати!» – завжди зникала. Не любила танцювати? Куди там! Їй дуже хотілося танцювати! Але тільки з Мишком! Часто розмовляла зі своєю дротяною пташечкою: «Чого мовчиш? Не співаєш... Якби ти хоча б злетіла! Ти, напевно, показала б мені дорогу до мого Мишка.» Одного разу приклала дротяну пташечку до уст і поцілувала. І що тоді трапилось! У пташечки ожили очі. Дівчинка Чіріклоро відчула, що у пташенятки почало битися його маленьке дротяне серденько! Пташечка розвела крильця і сказала: «Іди зі мною!» «Матусю!» – прибігла Чіріклоро до своєї мами. «Дивись, моя дротяна пташечка ожила! Пусти мене з нею, я хочу з Мишком ходити по світі!» Матуся заплакала. Але що їй було робити? Адже вона добре знала, якою сумною без Мишка була її дівчинка. Тепер побачила, що усміхається і є щасливою. Узяла з долонь своєї доньки пташечку і підкинула її у небо. Пташечка защебетала і замахала крильцями. «Вона

(Закінчення на восьмій сторінці.)

ВЕСЕЛІ КАРУСЕЛІ

Ми дивились із оселі,
Як кружляють каруселі...
І ледь встигли на веселі,
Кольорові каруселі.

Каруселі – непрості,
Там – Конячки розписні,
Ведмежата – пустуни
Бегемотики, Слони.

ВІРШИК – ЗАГАДКА

Що за дивний, ось, горбочок?
Із віконця, скік, на дах.
Швидко плигає клубочок,
По деревах і кущах.
Сонячним промінням грає,
Хоче Зіроньку спіймати.
У ві сні він мрію має:
В небі пташкою літати...

І Папуги, і Щенята,
І маленькі Кошенята
Тараторять і гичуть,
Покататися всі хочуть!

Каруселі – чарівні,
І веселі, й заводні.
Діткам пісеньки співають
Пряниками пригощають.

Як смаколики ми з'їли,
Каруселі відлетіли...
Гарне свято було в нас,
Завітає хай ще раз!

МИШКИНА ХИЖКА

В полі тішилася Мишка:
– Як багата моя хижка
І зерном, і колосками
А найбільше діточками.

Я врожай для них збирала
І до нірочки складала,
Щоб росли вони здорові,
Дітлахи мої чудові.

Ой, як тішилася Мишка:
– Яка чиста в мене хижка.
Хоч я мишка і маленька,
Господицька я гарненька.

МОРСЬКА КАЗКА

Мила дитинко, вночі
Спатоньки треба тобі.
Казочку я розкажу,
Місячну, гарну таку...

Плаває в морі Дельфін,
Хвильками грається він,
Разом із ними співа
Пісню про моря дива:

Зірки Морські там живуть,
Квіти морські там цвітуть
Рибка Царівна там є
І цар Нептун там живе.

Пісню про моря красу,
Берег, піщану косу
Морю співають човни,
Парус здіймають вони.

Чайки летять їм услід
Морю віддати привіт.
Місяць маяк засвітив
І морську Казку привів...

Спить вже маленький Дельфін,
Казочку бачить ось він.
Мила дитинко, й тобі
Сняться солодкі хай сни...

З поштової скриньки

Українська школа у Братиславі

Цього року вперше за багато років відкрилася українська школа у Братиславі, отримавши офіційну реєстрацію та своє приміщення.

У словацькому видавництві «Mopoke!» вийшло словацькою мовою видання українських авторів Романи Романишин та Андрія Лесіва «Takto vidím» («Я так бачу»). Український оригінал цієї книжки переміг у номінації нон-фікшн для дітей «Vologna Regazzi 2018» – однієї з найпрестижніших нагород у галузі дитячої літератури в світі. Книжка також стала переможцем конкурсу «Найкращий книжковий дизайн». Ще нагадаємо, що оригінал книжки вийшов у львівському видавництві – «Видавництво Старого Лева».

Фотографічний салон

Художня фотографія у Пряшеві має свою історію, але і вже певну традицію. Засвідчив це і четвертий річник Салону художньої фотографії у пряшівській галереї «Атріум», де представили 88 творів 37 пряшівських фотографів.

Виставка приносить широкий спектр тем: портрети, архітектура, природа, спорт, та навіть репортажну фотографію.

Складовою виставки-салону була і урочиста презентація альбому Ладислава Цупера та Мілана Каляєвського «Пряшів фотографічний».

(р)

Фото Д. Дугаса.

Фото Л. Цупера.

Даніела Гівешова-Шіланова

Пташенятко-намистечко Чіріклоро міріклоро

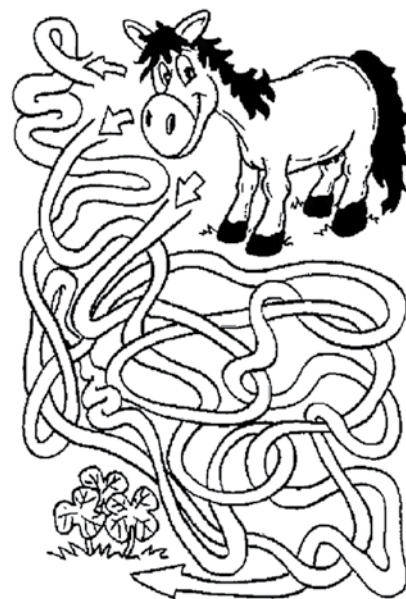
(Початок на п'ятій сторінці.)

малесенька, мов кулька намистечка», – посміхнулась мати до своєї доньки. Зняла з шиї корали з червоним намистечком і причепурила ними шию нетерпеливої Чіріклоро. «Щоб ти ніколи не забула, щоб завжди знала, де твоя домівка», – сказала мама на прощання і дівчинка Чіріклоро побігла за пташечкою. Але, щоб не забути дорогу, за кожним поворотом, біля кожного джерельця, на кожному перехресті клала одну кульку з матусиного намиста... І знаєте, що ще трапилось? Саме тоді, коли ожила дротяна пташечка у долонях Чіріколо, розспівались усі дротяні пташечки, які виготовив Мишко! Хто захотів, той їх чув, хто досі не чув співу живих пташенят, той їхній спів і не помітив.

Та Мишко їх почув. «Нарешті!» – вигукнув і побіг за їх співом. Він знав, що заведе його до любої. Мишко біг з одного кінця світу, з другого кінця світу бігла Чіріклоро – посередині зустрілися! Це була зустріч! Зразу ж влаштували велике весілля. Усіх запросили. Знайомих і незнайомих – ромів і неромів. З того часу співається пісня про любов ромської дівчинки до дрітаря. Після весілля вже разом ходили світом. Мишко ремонтував каstrулі, казанки, сковороди й цідилки... З дротиків плів людям пташечки, дівчинка Чіріколо кожній дротяній пташечці приклала до серденька чарівну пісеньку. Таку, щоб кожна дротяна пташечка ожила і розспівалася, коли опиниться у долонях когось, хто сильно любить. Якщо їм було на далеких дорогах світу сумно, дротяна пташечка їх брала під свої крильця і обох виносила високо до хмар. З висоти гарно було розглядати усі червоні кульки з намистечка, які Чіріколо кидала під свої ноги по всіх дорогах, щоб у світі не загубилась, щоб не забула, де її домівка. Кульки намиста змінювались на червоні дикі маки, які яскраво сяяли по

всій земній кулі. Ромські діти вибігали на подвір'я, показували на небо і вигукували: «Ось, Чіріклоро-Міріклоро летить! Летить Пташенятко-Намистечко.» Дівчинка Чіріклоро ніколи не забувала про свою домівку. І завжди, коли летіла над рідним селищем, разом з Мишком махали матусі й кидали їй букети червоних маків.

*З книги «Vtáčatko Koráločka,
Čirikloro mirikloro»
на українську мову переклала
Наталка Яцканин.*

Допоможи ослику, щоб добрався до смачної травички.

Володимир Рутківський

КАЗКА ПРО ХЛІБ

Як хотілось в дитинстві піч натоплена мати,
І на ній – невеличке віконце в стіні,
Щоб із нього на батька свого виглядати
З його дальніх доріг,
Із жахливих кривавих боїв.

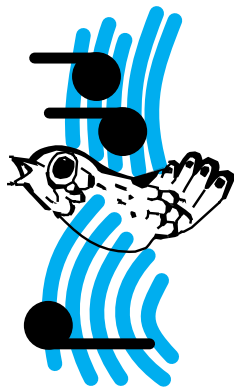
Уявлялось:
він прийде, нас із братом обніме
І поставить на стіл речовий свій мішок.
А у нім –
наша найзаповітніша мрія:
Достеменно солдатського хліба шматок!
Ні кори і ні жому у ньому не було
Білим снігом хрумтіла на хлібові сіль...

...І в промерзлій хатині ми з братом відчули
Хлібний запах, найкращий із пахоців всіх.

Ми забули про все,
ми сміємося дзвінко,
Й скільки дивних речей дістаємо з мішка!
По худеньких плечах,
по немитих голівках
Обережно гуляє батьківська рука...

Ніч.
Темрява до нас нашорошує вуха,
Зачадів каганець на дощатім столі.
І, забувши про сон,
братик жадібно слухав:
Я вигадував братові казку.
Про хліб.

Їхав, їхав козак містом

Їхав, їхав козак містом,
Під копитом камінь тріснув да раз, два!
Під копитом камінь тріснув да раз, два!

Під копитом камінь тріснув,
Соловейко в саду свиснув да раз два!
Соловейко в саду свиснув да раз два!

«Соловейку, рідний брате,
Виклич мені дівча з хати да раз, два!
Виклич мені дівча з хати да раз, два!

Виклич мені дівча з хати,
Хочу в неї розпитати да раз, два!
Хочу в неї розпитати да раз, два!

Хочу в неї розпитати,
Чи не була вчора мати да раз, два!
Чи не була вчора мати да раз, два!»

«Ой хоч була, не сварила,
Що з козаком говорила да раз, два!
Що з козаком говорила да раз, два!»

ЗНАЙОМТЕСЬ:

З ПИСЬМЕННИКОМ

Дмитро Кешеля

Український письменник Дмитро Кешеля народився 25 листопада 1951 року в селі Клячано-во Мукачівського району Закарпатської області в селянській родині. У 1969 році закінчив середню школу в рідному селі, в 1974 році – філологічний факультет Ужгородського державного університету.

Автор низки книг оповідань, повістей і романів, зокрема: «Дерево зеленого дощу», «Колиска сонця», «А земля таки крутиться», «Пора грибної печалі», «Державна копоня», «Госундрагоші», «Жіванський світ», «Збийвіч або ж Кіна не буде», «Чим би не бавились пани, лем би не було війни», «...І в смерті були твої очі», «Осінь великих небес, або ж приречанські характери», «Видіння зрячої води, або ж Дурний Іван стріляє, а Богонько кулі направляє», «Політ співочого каміння», «Молитва за втраченими світами», «Родаки», «Прости і помилуй», «Дай сили заплакати», «Терен зацвіє».

Автор книг для дітей: «Мармалада», «Сявооке звірятко».

Письменник успішно працює і як драматург. Його п'єси «Голос Великої ріки», «Дерев'яні люди», «Закарпатське різдво», «Недотепа із Вертепа» ставились на українській сцені та за кордоном.

Теори публікувалися в Росії, Білорусі, країнах Балтії та Кавказу, перекладалися на англійську, угорську, румунську, чеську та словацьку мови.

Лауреат премії видавництва «Молода гвардія» за збірку «Зелений дощ» (за 1982 рік), премії журналу «Дружба народів» за повість «Коли заговорять камені», чотири рази був удостоєний Закарпатської обласної літературної премії імені Федора Потошняка (за 1995, 2003, 2007 і 2010 роки).

Дмитро Кешеля

Усі пори року

1

... Ой весно, веснонько мила, нащо мою душу чарами споїла?

- Сестро, диви, вже ріка рушила. Льоди, як заснули риби, несе.
- Виджу.
- Сестро, чуєш, ти вже велика, скажи мені, а чи вмирають ріки?
- Ні, вони безсмертні.
- А чого?
- Бо малі течуть у великі.
- А великі?
- Течуть ще в більші, а ті в синє море. А звідтіля дощами вертають.
- А коли ми помremo, вже ніколи до свого початку не вернемо?
- Ні, ми почнемо теж все спочатку... Виростемо квітами, травами і деревами на берегах рік.

2

... О літо, краснее літечко, уроди мені в долонях красную квіточку...

- Сестро, диви, вже ріка рушила. Льод
- Мамо, чуєте, мамо, колос житній вам приніс.
- Звідкіля він у тебе?
- Люди дали, там під лісом жнивають... Мамо, а чо' жито не сіють у людські долоні?
- Бо не в кожного б зродило.
- Чому?
- Не в кожного душа і серце чисті.
- А знаєте, мамо, коли б таки хліб сіяли в людські долоні, він у ваших руках вродив би найясніше.

3

... Ой люляй, люляй, осене, мої тихі сни...

- Сестро, диви, вже ріка рушила. Льод
- Бабо, чуєте, бабо, хтось у вікно стукає, до хати проситься.
- Спи, то дерева свадьбують з вітрами.
- Бабо, а звідки стільки дерев на землі?
- То душі віджилих людей.
- Бабо, а коли я стану деревом і стоятиму серед глибоких снігів і зимно довкола буде, чи пустить хто мене до хати погрітися?
- Тихо, спи!..

4

... Ой зимо-зимонько, прижени під мое вікно щедрівоньку...

- Сестро, диви, вже ріка рушила. Льод
- Діду, чуєте, діду, а чого біло у світі стало?
- Зима прийшла.
- А куди чорна земля поділась?
- Не бачиш хіба, її небо плахтами білими накрило, аби спокійно спала.
- А вона спить, як люди?
- Ага, як люди спить'
- Діду, зупиніться!
- Чого?
- Помалу ступайте – землю можете розбудити...

Валер'ян Поліщук

Листя

Осінь повітря дзвінке й тихе.

Небо високою банею перекинулось над землею; ту баню наплято чистим повітрям, наче акваріум водою.

Сад золотим обрусом лежить понад річкою, що свічадом одбиває те багатство. Пишно дивується сад, відки взялося те врочисте золото – він же був зелений, заклопотаний і буденний недавно.

Тоді листовінь горіла смарагдами, була свіжа, пожадливо пила сонце, хотіла жить і жить, переробляти соки дерева, що тяглися по волокнах кори догори. Тук-тук! – до зелених зернят. А тепер, дозрілі, вони зривались і летіли, коливаючись у тому свіжому й глибокому повітрі.

Ось один зірвався з високої осокори. Ще так простягався до сонця, як чипів самотній на кінці гілки, але незначний подих вітру зняв його. Ось він падає... Коливнувся кілька разів, немов пригадуючи минуле, пожадливо схопився ще за повітря, щоб не впасти, але опертись не було на що, все одно прийде кінець, і прудко шугнув сторч головою в холодну воду. Деякі листочки нечутно відривались і, повільно перекидаючись, легко клалися на воду. Вода їх несла кудись далеко-далеко.

Салати з капусти

Салат № 1

До капусти – квашеної або дрібної нашаткованої сирої – додай терте сире яблуко, 2–3 столові ложки сметани і трохи цукрового піску.

Салат № 2

У капусту – квашену або сиру, дрібно нашатковану – поклади зелену чи звичайну цибулю та столову ложку соняшникової чи маслинової олії. Трошечки солі й цукру.

Салат № 3

У сиру, дрібно нашатковану капусту поклади одне чи два тертих антонівських яблука, 1–2 терті морквини і заправ усе це майонезом чи сметаною.

На 1/2 кг капусти – дві морквини та два антонівських яблука, 2 столові ложки майонезу або 1/2 склянки сметани.

Андрій Малишко

Вода стає прозорішою. Тиша
Снується у дубах, у листвині,
І мріє луг про вересневі дні,
І очерет вівчариків колише.

Важким волоттям вилягли проса,
Там білим зерном опада роса
На листя й трави, на поля медвисті,
Де коники сюркочуть урочисті.

І на душі лягає світла тінь,
І мріють села, аж блакитні з диму,
Де для майбутніх добрих поколінь
Життя кладе дорогу несходиму.

Микола Яненко

НЕЗАБУТА ОБРАЗА

У хатинці відчинені двері. Мисливець помітив це здалеку. «Що за okazія?» – насторожено подумав.

А коли зіскочив з нарт і метнувся за поріг, завмер приголомшений. Тут хтось побував, ще й як нашкодів. Мерзла риба, котра зберігалась у сінях, розкромсана лежала на підлозі. Постіль розкидана. А від ящика з харчами лишилися цурпалки.

Петро Олександрович вийшов надвір, – жодних слідів. Все позаносило снігом. Що ж за звірина забрела сюди? Може, часом приблуда-вовк шукав поживи...

Розгадка настала вночі. Мисливець прокинувся від збудженого собачого гавкоту. Виглянув у сні. Знадвору якась сила тиснула на двері. Здавалося, ось-ось вони тріснуть. Відчинити було небезпечно.

Петро Олександрович схопив рушницю – і до вікна. На брязкіт квартирки щось почало наближатися. Почулися важкі кроки і сопіння. Спочатку за склом нагледів лише чорну пляму. Не інакше, морда білого ведмедя. Авжеж, він!.. Ось хто тут господарював.

– Що, вже зголоднів? – вигукнув сердито мисливець і вистрілив угору через відчинену квартиру.

Зайда позадкував. Подібних звуків він ніколи не чув у своїх володіннях. Проте інстинкт підказував небезпеку. Ведмідь, буркочучи, розвернувся і щодуху подався геть.

З тих пір мисливець, вирушаючи на собаках в тундру, двері брав не лише на клямку, а й дрогою прикручував.

Ведмедеві того разу, мабуть, захотілося ще побувати в хатинці. Приходив він згодом чи ні, про це можна лише гадати. Петро Олександрович навідувався до хатини лише на перепочинок.

Проте через тиждень мисливець помітив білого ведмедя на березі неподалік свого обійстя. Штормовий вітер щойно відірвав від острова крижини і розметав їх по морю. Ведмідь саме струшував з себе воду. Певно, скучив за купанням.

Петро Олександрович подався до хатинки, взяв велику мерзлу рибину і здалека кинув ведмедеві. Злість на звіра вже минула, і мисливець хотів подружитися з ним.

Проте білан навіть не поглянув на їжу. Мисливець стояв спантеличений, адже північні ведмеді дуже люблять ласувати рибою. Певно, звір уже встиг під час купання покуштувати свіжої рибки. А може, не проходила в нього образа на людину за те, що пострілом віднадила од ласого місця. Хтозна...

Лідія Компанієць

«Порозумілися»

Сказав спокійно брату
Я вчора річ таку:

– Он бачиш – солов'ята
Стрибають на бузку?

Яка в них дружба щира!
А злагода яка!

Вони поділять миром
Пір'їнку та жука,

І воду, і зернята
По честі – на обох.

А ми з тобою, брате,
Не миримось удвох.

У нас – за м'яч потертий,
За куцоного коня,

За марку на конверті –
Баталія щодня.

Давай-но жить у згоді!
Ти ж перший битись звик. –

А брат:

– Ну, годі, годі... –

Та як штовхне під бік!

Ігор Стожар

Моє село

Не в місті, де розпечена сталина,
не в тисняві проспектів і мостів,
Нога ступила в прохолодну перину,
Де мох і лист минулорічний прів.

Приземиста хатина край дороги,
Сховалась в тінь акацій і беріз.
Колись тут бігало дитинство босоного,
Співало й тішилось і плакало до сліз.

На вигін, що розлігся за струмочком,
В саду, де груш і вишень не злічить,
На річку, що текла перед гайочком,
У світ казок, де сонце струменить.

На край села на пасіку ходили,
Де димокуром розганяли бджіл,
А потім мед із шаєм м'ятним пили,
І спали там, бо йти не було сил.

А річка, хто згадає, що за води
Нас пестили і йріли цілі дні?
Ми граючись стрибали в неї сходу,
Замерзлі гріючись горланили пісні.

А вечером ми слухали платівки,
І мріяли про космос й літаки,
Співали в грудях юності сопілки,
І подумки літали мов птахи...

Тріумфальну арку будували три десятиліття

Ідея збудувати Тріумфальну арку в Парижі з'явилася в 1806 році після кількох гучних перемог Наполеона. Але остаточно її збудували і відкрили лише 29 липня 1836 року.

Арка символізувала непереможність «золотої» армії імператора. Автором проекту вважається Жан-Франсуа Шальєгрена. Саме він створив основу арки. Але, після його смерті, план споруди змінювався не один раз. Після Шальєгрена зведенням арки займалися багато архітекторів і кожен хотів залишити на величній споруді свій «відбиток». Будівництво почалося 15 серпня 1807 року і переривалося кілька разів через загострення політичної ситуації. 1814 рік став кінцем правління Наполеона, але будівництво арки не було закінчено.

Після повернення династії Бурбонів, зведення арки, яка повинна була прославляти першого і останнього імператора Франції, було припинено і відновилося через вісім років. Арка повинна була символізувати перемогу Французької Республіки над Іспанським королівством. Але в 1830 році було вирішено, що будова має символізувати велич і мужність французької армії періоду Наполеонівських воєн і Незалежної Республіки.

29 липня 1836 року будівництво нарешті завершилося і відбулося помпезне відкриття. Висота Тріумфальної Арки складає 50 метрів, ширина – 45 метрів. Сама споруда має один центральний прохід, а з південної та північної сторони є по одному вузькому отвору. На стінах арки вигравіювані назви 128 битв, виграних республіканською і імператорською армією, а також імена 658 французьких воєначальників.

**KULT
MINOR**

s.r.o., Prešov. Tlač Grafotlač s.r.o., Prešov. Rozširuje a objednávky na predplatné prijíma redakcia. Realizované s finančnou podporou Fondu na podporu kultúry národnostných menšín. Cena jedného čísla 0,13 €. Rukopisy a ilustrácie nevraciamo. EV 3302/9.

„VESELKA“ – časopis pre deti. Ročník 66, vychádza 10x ročne. Vydáva Zväz Rusínov-Ukrajincov SR, IČO 00 177 725. Adresa redakcie: 081 08 Prešov, ul. Janka Borodáča č. 5. Šéfredaktor Ivan Jackanin. Počítačová sadzba NITECH

«ВЕСЕЛКА» – журнал для дітей. Союз русинів-українців СР. Адреса редакції: 081 08 Пряшів, вул. Янка Бородача, 5. Головний редактор Іван Яцканин. Комп'ютерний набір NITECH s.r.o., Пряшів, тел./факс: 051/7725061. Друкує Grafotlač, Пряшів. Ціна окремого номера – 0,13 €. Рукописи та ілюстрації не повертаються. EV 3302/9.